

Kamila Skopová

ČAS
RADOSTI,
VESELOSTI

Tradiční české Vánoce
v obrazech
a chutích

 GRADA

Kamila Skopová

ČAS
RADOSTI,
VESELOSTI

Tradiční české Vánoce
v obrazech
a chutích

Kamila Skopová
Čas radosti, veselosti

Vydala GRADA Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
tel.: 234 264 401
www.grada.cz
jako svou 10 218. publikaci

Realizace obálky
a grafická úprava Ondřej Fučík
Ilustrace Kamila Skopová
Sazba Ondřej Fučík
Vedoucí redaktorka Šárka Kratochvílová
Redaktorka Iva Vedralová
Počet stran 80
První vydání, Praha 2025

Vytiskla tiskárna
TNM PRINT s.r.o., Nové Město

© Grada Publishing, a.s., 2025

ISBN 978-80-271-8182-7 (pdf)
ISBN 978-80-271-6037-2 (print)

Upozornění pro čtenáře
a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část
této tištěné či elektronické knihy nesmí
být reprodukována a šířena v papírové,
elektronické či jiné podobě bez předchozího
písemného souhlasu nakladatele.
Neoprávněné užití této knihy bude trestně
stíháno. Automatizovaná analýza textů nebo
dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/
EU a použití této knihy k trénování AI jsou
bez souhlasu nositele práv zakázány.

OBSAH

O Vánocích.....	7	Roráty, nešpory.....	37
Kateřinské posvícení	9	Vánoční strom.....	39
Ondřejské věštění	10	Co bylo na štědrovečerním stole.....	40
Advent	13	Pověry a věštby	43
Adventní věnec	15	Půlnoční mše.....	45
Barborky	16	Dárky zvěři.....	46
Mikuláš	18	Štěpánská koleda	48
Přástky a dračky	21	Zvykové předměty.....	51
Ambrož a jiné postavy adventu.....	22	Nový rok.....	53
Betlémy	24	Betlemáři	55
Zpívání v adventu	27	Tříkrálová koleda	57
Lucie.....	29	Receptář lidový.....	59
Vánoční pečení	30	Receptář měšťanský.....	67
Úklid domácnosti.....	32	Devatero vánočních cukrovíček	76
Obdarování	35		

O VÁNOCÍCH

Moji milí,

jsem si vědoma, že publikací s vánoční tematikou je na knižním trhu nepřeborné množství. Také já jsem se tímto tématem vícekrát zabývala. Přesto si dovoluji vám předložit knížku, která spíše obrázky než textem přibližuje zásadní atributy a události adventu a Vánoc.

Je určena jak dětem, tak i jejich blízkým dospělým, aby nad jejími stránkami strávili příjemný adventní podvečer a třeba se dozvěděli i něco nového o nejkrásnějších svátcích roku. A pro ty, kdo rádi vaří, přidávám i pár receptů lidové a měšťanské vánoční kuchyně — pro srovnání.

Hezké počtení přeje
Kamila Skopová

KATEŘINSKÉ POSVÍCENÍ

Svatá Kateřina se slaví 25. listopadu a napovídá blížící se advent. Krásná a velmi vzdělaná Kateřina Alexandrijská byla, stejně jako mnohé další dívky zaslíbené Kristu, krutě umučena pro svou víru. To bylo v dobách raného křesťanství.

Dnes si Kateřinský svátek připomínáme spíše vesele, například se pořádá taneční posvícenská zábava, které se také přezdívá „babský bál“. Jedinkrát v roce mají ženy právo volit si svého tanečníka. Jedná se o poslední tancovačku v kalendářním roce, protože tančit se pak bude zase až po Třech králich v masopustě. Je o tom i přísloví: „Řekla Katka Barce, nechme toho tance!“

Bývalo zvykem, že při kateřinském bále obdarovávaly dívky i ženy tanečníka, který je po celý rok nejvíce bral do tance. Připravily pro něj sladký křehčík, což byl větší mastný vdolek plněný rozinkami ovoněnými rumem. Nebo si daly větší práci a uchystaly vrkoč. Do věnečku upečeného z kynutého těsta zapíchly tři štěpiny dřeva bohatě ozdobené sušeným ovocem, na vrchol dřívka vázaly červenou pentličku a doplnily ho malým jablíčkem se snítkou krušpánku nebo rozmarýnu.

Tím si „svého“ tanečníka pojistily na příští taneční sezónu.

